

Kinder- en Jeugdboeken

Zondagsschoolboekjes

Recensie

Auteur: Johanna Breevoort

Titel: Dicht bij zee

Druk: 1

69 blz.

Een zeeman laat vrouw en beide kinderen bij zijn moeder achter, die aan zee woont. Tijdens zijn reis sterft zijn vrouw. In grootmoeders gezin leven ook nog een oom en diens zoon. Jim en Daan, de vader een drinker, de zoon van 15 jaar op weg hem te volgen. Beiden haten ze Willem, om zijn netheid en om zijn vroomheid. 't Wordt niet beter als Willem Daans leven redt. 't Kleine dorp krijgt bezoek van Jeruëlmenschen. Oom Jim valt den grijzen spreker aan, mishandelt hem en gaat daarvoor in de gevangenis. Tijdens een afwezigheid van Willem neemt Daan wraak op den kleinen David, brengt het kind een eind buiten het dorp op de pier bij den vuurtoren, en laat het daar bij opkomenden vloed achter. Het wordt nog gered, maar sterft aan de gevolgen. Willems vader komt terug. Voor dien tijd verdwijnen oom Jim en Daan. Willem gaat met vader naar zee. Oom Jim komt als een gebroken man terug, om bij grootmoeder te sterven. Bij een volgende overkomst van Willems vader sterft ook grootmoeder. Dit boekje voldoet ons in geen enkel opzicht, noch uit godsdienstig, nog uit paedagogisch, noch uit taalkundig oogpunt. Uit godsdienstig oogpunt. Hoe is 't mogelijk. dat een Schrijfster, die meermalen zoo principieel-Gereformeerd uitkwam, zich zóó tot deze methodistische lersche schets voelde aangetrokken, dat ze die moest navertellen? Wat is alles "licht" en "dicht"! Zonde én genade: waarom hooren we daarvan zoo weinig? Wat hierover gegeven wordt, is meer engelsch-methodistisch, dan Hollandsch-gereformeerd. Uit paedagogisch oogpunt. O.i. verdient het geen aanbeveling, voor onze kinderen een grootmoeder te teekenen als norsch en brommig wijf, een oom als een dronkaard en bandiet. Och ja, de realiteit is menigmaal niet anders maar als het kind er door 's Heeren goedheid verre van bleef, moet dan zoo'n boekje onnoodig reeds den blik op het leven komen versomberen? Ook uit taalkundig oogpunt is "Dicht bij zee" zwak. In de eerste plaats is het verhaal te schetsmatig; de personen, die er in voorkomen, gaan meerendeels als bleeke schaduwen voorbij, ze spreken daardoor niet of niet voldoende tot het hart van den lezer. In de tweede plaats is de taal dikwijls niet eenvoudig genoeg. Ten derde is de stijl alles behalve voldoende verzorgd. Bv. Oom kan goed heengaan om veel geld te verdienen (blz. 5). Zoo zeggen wij, Nederlanders dat niet. (Oom is nog een drukfout voor Tom). Blz. 7. Ze was, als de dood voor de zee zoo bang, lees: Ze was voor de zee zoo bang als de dood. Blz. 12. Bijna 'n half uur stond hij op den wagen, in plaats van had gestaan. Blz. 28. Bijwoonden, in plaats van hadden bijgewoond. Verbonden aan 't hoofd, droeg men den bewusteloozen grijsaard op een baar naar 't dorp. Deze constructie deugt niet. Blz. 30. Hij deed zoo aardig tegen de kleine kinderen, ieder had schik in den beleefden, bescheiden knaap, die zoo liefdevol tegen 't kleine broertje deed. Blz. 39. Hij begreep niet, wat hij scheelde, in plaats van hem scheelde. Blz. 46. Toen spoelde een golf hem over. Dat is geen Nederlandsch. Blz. 56. Op grootmoeders zeggen, dat Davy in den hemel was, schudde hij afwerig het hoofd. Idem. Blz. 60. Uit dezen strijd sprak de jongen niet. Idem. Blz. 62. Hij zal een zeeman zijn; anglicisme voor: hij zal zeeman worden of hij wordt zeeman. Bovendien, als een lersche schets vertaald wordt, late men de namen onveranderd, of men neme Hollandsche namen. Hier worden de voornamen behouden: Tom, Jim, Davy, maar de achternamen verhollandscht. Wie hoorde ooit van "Jim Schippers"? Ook ontbreekt het soms aan behoorlijken psychologischen grond, (zie bv. pag. 48). De toon is heel gezellig. Het verhaal is hier en daar roerend geschreven. De uitvoering is heel goed. Maar om den bedenkelijken inhoud, moeten wij het, zeer tot ons leedwezen, ter zijde leggen. De naam dezer bekende Schrijfster deed heel iets anders verwachten.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1914
